

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з японської філології
на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКСПЕРСИВНОЇ ЛЕКСИКИ
В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Пяп 02-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – японська
Турченко Елеонори Андріївни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук
Вознюк Ганна Анатоліївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ	5
1.1 Поняття експресивної лексики та засоби її вираження.....	5
1.2 Класифікація експресивних одиниць японської мови.....	8
1.3 Інші засоби вираження експресії в японській мові.....	9
1.3.1 Синтаксичні експресивні конструкції.....	11
1.3.2 Ономатопоетична лексика як засіб вираження експресії.....	14
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ЯПОНСЬКОЇ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ	18
2.1 Функціонування експресивно забарвленої лексики в японській мові.....	18
2.2 Методи та труднощі перекладу японської експресивної лексики.....	22
Висновки до розділу 2	24
ВИСНОВКИ	25
要約	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Останнім часом увагу лінгвістів привертають різні типи дискурсів, зокрема емоційна експресивність є однією з актуальних тем досліджень. Оскільки емоції є невід'ємною складовою інтелектуальної діяльності людини, вони мають значний вплив і на комунікацію незалежно від стилів мовлення. Дана робота націлена на виявлення особливостей емоційної виразності японської мови та її впливу на сприйняття повідомлень реципієнтами.

Дослідженням експресії займаються фахівці з точки зору багатьох наук: соціології, літературознавства, філософії, соціолінгвістики тощо. Дана робота розглядає експресивну лексику японської мови як предмет вивчення стилістики та японістики.

Проблеми функціонування експресивно забарвленої лексики була розглянута наступними вченими: Єсперсон О., Мойсієнко А.К., Чабаненко В.А., Єрмоленко С.Я.; серед японістів велику роль у дослідженні теми відіграли: Мейнард С.К., Букрієнко А.О., Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю.

Актуальність теми роботи полягає в необхідності вивчення та подальшого оволодіння експресивними одиницями мови як засобами комунікації, а також забезпечення здійснення кваліфікованого еквівалентного перекладу, проблема якого розкрита у роботі.

Об'єктом дослідження даної роботи є експресивна лексика японської мови.

Предметом дослідження є місце експресивних одиниць японської мови у стилістиці, їх функціонування у сучасній розмовній та літературній японській мові.

Мета роботи полягає в аналізі основних експресивних засобів японської мови, особливостей їх функціонування та перекладу.

Завдання, які необхідно розв'язати для досягнення мети роботи, полягають в:

- 1) окресленні місця експресивної лексики у стилістиці, класифікації та розгляду її проблематики;

- 2) чіткому визначенні експресивної лексики в японській лінгвістиці та її характерних рис;
- 3) дослідженні засобів вираження експресії в японській мові;
- 4) з'ясуванні труднощів, що виникають під час перекладу досліджуваних одиниць мови; встановленні методів та прийомів перекладу експресивної лексики з японської мови;
- 5) аналізі особливостей функціонування експресивної лексики в японській мові та проведенні емотивних паралелей японської та української мов.

Методи, застосовані в ході роботи:

- критичний аналіз та синтез обраної літератури з теми; метод використовувався на початку дослідження, результати чого описані протягом усієї роботи;
- метод аналогії, застосований для класифікації експресивних одиниць японської мови на підставі спільних тенденцій з іншими мовами у зв'язку з недостатнім дослідженням теми вченими;
- власне класифікація та структуризація експресивної лексики;
- порівняльно-зіставний метод, за допомогою якого було визначено спільні та відмінні риси експресивних одиниць японської та української мов;
- семантичний аналіз на знаходження прикладів прямих та концептуальних експресій у матеріалах, обраних до роботи.

Новизна кваліфікаційної роботи полягає в тому, що ми комплексно та всебічно описали поняття експресивної лексики та її функцій у японській мові, у той час як вищенаведеними вченими тема була розглянута узагальнено. Дістало подальший розвиток дослідження експресивних одиниць японської мови як стилістичних засобів комунікації, завдяки чому класифіковано та структуровано японську експресивну лексику, одержано результати її порівняння в японській та українській мовах.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття експресивної лексики та засоби її вираження

«Слово може виконувати кілька функцій: номінативну, сигніфікативну (узагальнюючу), комунікативну та експресивну (прагматичну)» (Помирча, 2019, с. 130). Експресивну функцію виконує пласт лексики, яка використовується для вираження почуттів, емоцій, настрою та інших суб'єктивних станів. Її призначення – надавати мові інтенсивності, виразності, емоційного забарвлення. Використання експресивної лексики допомагає мовцям доносити власні почуття та оцінку сказаного до аудиторії.

Щоб зрозуміти, яку саме лексику варто відносити до експресивної, варто дослідити значення лексеми. Комарницька та Комісаров пропонують поділяти компоненти лексичного значення слів в залежності від обставин акту комунікації (Комарницька, Комісаров, 2012, с. 314-315). Денотативне значення залишається незалежним від мовця та умов акту передачі інформації, у той час як конотативне виявляє пряму залежність. Саме конотація містить оцінний, експресивний, емоційний та стилістичний компоненти. Значення слова може містити конотативні компоненти повністю або частково.

Згідно з визначенням Коломієць І.І., «*експресивність* – виразно-зображувальна якість мовлення, інтенсивна (підкреслена), піднесена виразність; здатність мовної одиниці передавати експресію, властивість мовної одиниці підсилювати логічний та емоційний зміст висловленого, виступати засобом інтенсифікації виразності мовного знаку, засобом суб'єктивного увиразнення мови» (Коломієць, 2019, с.19). Схильність до експресивності в мовленні людини породжує таку мовну категорію, як *експресія*. Експресію можливо ототожнити з певною інтенсифікацією вираження висловлюваного. Це притаманно усім мовленнєвим стилям, включно з науковим та

офіційно-діловим, в яких підкреслюється відчуженість та сухість. Мовною одиницею експресії називають *експресемою*. Дослідженням наведених понять займається такий розділ мовознавства, як лінгвостилістика.

Експресивно забарвлена лексика властива одиницям усіх рівнів мовної структури, вона сприяє деавтоматизації висловлювання, привертає увагу до відтінків думки, емоційних оцінок сказаного (Ангерчік, 2012, с. 5).

Експресивність складається із чотирьох елементів: підсилення, зображальність, емоційність та образність. Підсилення – це інтенсифікація дії. Джерелом зображальності дієслів може бути наявність у їхній семантичній структурі сем, що вказують на те, як проходить дія, чи сем, що деталізують дію. Емоційність відображає різноманітні почуття, що переживає людина (Jespersen, 1960). «Образністю ж і породжується експресія, це збільшення вражаючої (діючої) сили вислову, надання йому особливої мотивованої піднесеності» (Дідук-Ступ'як, Головата, 2019, с 41).

Мовні засоби вираження експресивності включають наступні елементи:

- фонетико-фонологічні (керування темпом та ритмом, використання фонетичних особливостей певних стилів мовлення чи діалектів, інтонаційні коливання, на які багата японська мова);
- лексичні (наприклад, поняття, що безпосередньо містять експресивний чи оцінний компонент);
- морфологічні (додавання інтенсифікуючих афіксів);
- синтаксичні (синтаксичні конструкції та зміни в синтаксичній структурі речень, наприклад зміна порядку слів, повтори, окличні та риторичні речення);
- словотворчі (включають різні процеси словотвору, такі як основокладання чи редуплікація).

Оскільки дана наукова робота сфокусована на лексичних засобах вираження експресивності, розглянемо їх детальніше. Перш за все, до них належать слова на позначення почуттів, емоцій та оцінних якостей такі як 優しさ /ясаші-са/ *доброта*, 面白さ/омошіро-са/ *потіха*, 怖さ /кова-са/ *страх*. Вони допомагають передати конкретні почуття. Експресивні прикметники та прислівники додають інтенсивності та

емоційності до опису об'єктів, подій або ситуацій та виражають особисте ставлення мовця. Наприклад, 恐ろしい /осороші-і/ *жахливий*, 早く /хая-ку/ *швидко*, 煩い /уруса-і/ *заголосо*. Інтенсифікатори використовуються для підсилення значення інших слів. Вони додають більшу емоційну вагу до висловлювання. Наприклад, とても /тотемо/ *дуже*, 世にも /йо-ні-мо) *надзвичайно* тощо. Експресивні вирази – це слова або цілі фрази, які використовуються для вираження конкретних емоцій або реакцій. До них, зокрема, належать вигуки та паремії: 最高 /саікоу/ *супер!*, もう /моу/ *тряця* і т. п. Метафори та порівняння як лінгвістичні засоби використовуються для уявного порівняння або перенесення значень, що допомагає образно підсилити виражальність та привернути увагу реципієнта мовлення. Це такі вирази, як 体を粉にして /карада-око-ні шіте/ *гарувати, наче проклятий*, 気が置けない /кі-га окена-і/ *свій у дошку* тощо. Сленгові вирази можуть виявитися ключовими для привертання уваги певної аудиторії, у зв'язку з чим їх використання часто виходить за рамки розмовного стилю та інтернет-спілкування, але й ефективно застосовують для публіцистичного, художнього стилю та навіть подачі наукової інформації на тренінгах та семінарах. Наприклад, 格好良い /какко-іі/ *крутий*, キングサイズな /кінгу-саідзу-на/ *надвеликий*, やばい /яба-і/ *крутий, небезпечний, шалений*.

Термінологію даної сфери східною мовою визначити доволі важко. Японська лінгвістика не розглядає експресію як окремий її розділ, тому в японській лексиці немає точного відповідника даному поняттю. Найближчим відповідником терміну до «стилістики» як лінгвістичної науки прийнято вважати 文体論 /бунтаірон/. Ми можемо запропонувати вже наявний у мові відповідник слову «експресія» エクスプレッション /екусупурешшён/, що раніше не використовувався в лінгвістичному значенні.

1.2. Класифікація експресивних одиниць японської мови

Мовознавці-японісти не виділяють певної унікальної класифікації для розподілу суто японських експресем, у зв'язку з чим ми пропонуємо розкласифікувати експресії японської мови за універсальними принципами, що підходять для абсолютної більшості мов.

Отже, за ознакою контексту розрізняють інгерентну та адгерентну експресивність. Інгерентна є незмінною ознакою чи оцінкою, незалежною від контекстуальних обставин. Адгерентна проявляється лише за певних контекстуальних умов (Педосич, 2021). Якщо незмінну експресивну ознаку ми детальніше розглянули вище, то прикладом адгерентної експресеми з японської мови послугує слово 捨てる /сутеру/ *викидати*, яке у виразі 恋人に捨てられた/коїбіто-ні сутерарета/ *відкинутий коханою людиною* набуває емоційного значення.

З погляду функціональності, можна виділити базову та похідну експресивність. Базова є автентичною загальноприйнятою експресивністю, у той час як похідна є результатом суворої функціональної та ситуативної зумовленості (Педосич, 2021).

З огляду на характер висловлювання експресивність також поділяють на інтра- та екстраперсональну. Перший вид – експресивність, що перш за все має сенс для мовця, друга ж призначена справити враження саме на аудиторію.

За ступенем вираження експресії виділяють наступні категорії:

- слабка (загальноновживана, звична сприйняттю, не викликає сильних емоційних асоціацій, втім, не є стилістично-нейтральною);
- помірна (до неї належить базова експресивність, оцінний компонент якої явний, проте не девіантний);
- значна (до неї належать, зокрема, авторські неологізми; цій категорії притаманні надмірно інтенсифікована виразність та образність).

Можна виділити експресивність образну та збільшувальну. Образна – це порівняльні та метафоричні перенесення значень. Збільшувальні є іншою назвою

інтенсифікаторів - прикметників, прислівників, службових слів підсилення (наведені приклади див. у розділі 1.1). (Комарницька, Комісаров, 2012, с. 316)

На ниві оцінного компоненту експресії можна виокремити слова з негативним та позитивним оцінним значенням. Наприклад, ряд антонімів 美味しい /оішіі/ *смачний* та 不味い /мадзуі/ *несмачний*, 幸せ /шіавасе/ *щастя* та 不幸 /фукоу/ *нещастя*, 安らか /ясурака/ *спокійний* та 不安 /фуан/ *неспокійний*.

На основі характерних для японської мови категорій ввічливості та цілих синонімічних рядів слів для різних мовленнєвих рівнів, а також мовних засобів для вираження статі, віку, статусу тощо, що різко відрізняються, можна виконати розподіл відповідної лексики на ввічливу, нейтральну та грубу, оскільки вона містить емоційний компонент поваги до реципієнта. Ставлення до згадуваної третьої особи відслідковується в словах やつ /яцу/, 人 /хіто/, もの /моно/; до другої – в ряду слів あなた /аната/, 君 /кімі/, あんた /анта/, きさま /кісама/; а також його висвітлюють суфікси поваги 様 /сама/, さん /сан/, くん /кун/, ちゃん /чян/.

Таким чином, враховуючи невичерпну різноманітність експресій японської мови та беручи до уваги різні аспекти їх дослідження, неможливо виділити єдину класифікацію.

1.3. Інші засоби вираження експресії в японській мові

Експресивні засоби в японській мові відіграють важливу роль у вираженні емоцій, настроїв, інтенсивності й комунікативних намірів в мовленні. Мовні експресивні засоби не обмежуються лише підсилювальними та емотивними словами, адже японська мова багата на автентичні експресії, притаманні лише їй. До зазначених експресій також належать такі лексичні категорії як інтерджекції, спеціальні емоційно-підсилювальні вирази, онорифікатори, звуконаслідувальна

лексика, а також використання різних граматичних конструкцій для підкреслення сильних емоційних станів.

Інтерджекції в японській мові – це слова або вирази, які належать до категорії вигуку та використовуються для вираження різних почуттів, емоцій, або для підкреслення настрою. Відповідають японському терміну 感動詞 /кандоуші/. Вони є важливим складником японської культури спілкування у зв'язку з тим, що мовцем акту комунікації вважатиметься ретельно вислуханою промова, яку слухач періодично перебивав вигуками. Ось деякі поширені інтерджекції в японській мові: ああ /aa/ *ах, ага*, ええ /ee/ *так, ну, емм*, おっ /o'/ *ого, ой, ох*, うわっ /ува'/ *ого, оце так*, おや /оя/ *так, ох, ну*, わあ /ваа/ *вау, нічого собі*, きゃっ /кя'/ (вираз страху, радості, здивування), むっ /м'/ *мм, хм*, ほんとう /хонтоу/ *справді, дійсно*, まあ /маа/ *ну, гм, що ж*, та інші. Варто зазначити, що настрої та тон інтерджекцій можуть залежати від мовленнєвої ситуації та інтонації мовця. Також важливо мати на увазі, що інтерджекції не представляють собою всю категорію вигуку.

Японська мова містить і спеціальні сталі вирази із експресивним підтекстом, призначені для повсякденної комунікації. Серед них: おめでとうございます /омедетоу годзаімасу/ *вітаю! чудово!* (використовується для привітання зі спеціальними подіями, такими як весілля, народження дитини, отримання премії тощо); すごい! /сугоі/ *неймовірно! вражаюче!* (вживається для вираження захоплення або враження великого досягнення); すごく可愛い! /сугоку каваіі/ *дуже мило!*; 大丈夫! /даіджьюобу/ *все гаразд! не хвилюйся!* (вживається для заспокоєння та підтримки); お疲れ様でした /о-цукаре-сама дешіта/ *дякую за ваші зусилля!* (використовується для виразу вдячності за чийсь труд, зокрема на роботі або після виконання важкої задачі, а також ввічливий аналог прощання вищого за статусом в робочому чи студентському колективі); 頑張っ! /ганбатте/ *постарайся! нумо, тримайся!* (використовується для

підтримки та заохочення); めちゃくちゃ面白い! /мечякучя омошіроі/ *дуже смішно! дуже цікаво!* та інші.

Онорифікатори в японській мові – це спеціальні суфікси або префікси, які додаються до імен, професій, титулів та інших слів для вираження шанобливості, поваги або ввічливості до співрозмовника. Використання правильного онорифікатора в японській культурі є важливим аспектом мовлення. Ось декілька прикладів основних онорифікаторів: さん /сан/ – це загальноживаний універсальний онорифікатор, що додається до імен та професій людей, чиє ім'я нам невідоме, та показує базову повагу по відношенню до них; くん /кун/ – цей онорифікатор вживається, аби виявити невеликий ступінь близькості. Зазвичай він використовується для чоловіків, особливо молодших, проте є випадки вживання по відношенню до дівчат та молодих жінок; ちゃん /чян/ – цей онорифікатор вживається до дітей, маленьких дівчат або достатньо близьких друзів, а також кріпиться до імен домашніх улюбленців; せんせい /сенсей/ використовується для виявлення поваги до вчителів, лікарів, майстрів інших професій; さま /сама/ вживається для виявлення максимального рівня поваги і шанобливості до співрозмовника. Найчастіше використовується у формальних або офіційних ситуаціях.

1.3.1 Синтаксичні експресивні конструкції

Існує цілий ряд граматичних конструкцій та виразів, які значно впливають на сприйняття змісту цілих речень, і це ще одна визначна особливість японської мови.

Японські предикативи – дієслова та прикметники – які використовуються для позначення таких емоцій, як радість, страх, гнів тощо, часто є темою лінгвістичних дискусій через дві властивості: причинну морфологію та обмеження особи. Деякі експресивні предикативи японської мови утворюються за допомогою суфіксації, утворюючи каузативну форму 使役形 /шієкі-кеі/, яка визначається формулою «V-させ

る» (Caluianu, с.3). Казуатив японської мови називається 使役動詞 /шієкі-доуші/ і несе у собі кілька значень: 1) змусити когось щось зробити; 2) дозволити комусь щось робити; 3) викликати у когось емоції (частіше негативні). Утворюється за допомогою зміни знаку кани ряду «у» на «а» для дієслів 1 групи додаванням із додаванням «-せる»; додаванням «-させる» до основи для дієслів 2 групи; дієслова 3 групи змінюються наступним чином: 来させる, させる.

Поставивши дієслова у дану форму для підкреслення експресивності мовець має на увазі певний ефект неочікуваності та невимушеності: 犬の音が子供たちを壊させた。/іну-но ото-га кодомо-тачі-о коवासасета/ *Дітей налякав собачий гавкіт.*

母が太郎くんをコンピューターゲームを楽しませた。/хаха-га тароу-кун-о конпюутаа-геіму-о таношімасета/ *Таро мама дозволила пограти в комп'ютерні ігри.* (з приємним відтінком)

あっ、驚かせてしまった /а' одорокасете-шіматта/ *Ой, я аж злякався.* Цікаво, що «шіматта» також несе у собі певний відтінок емоційності, так як мовець вкладає у нього сенс неминучості – і у зв'язку з цим, інколи й розчарування.

Досліджуючи явище обмеження особи за допомогою граматичної форми, переходимо до афіксації наступного суфікса, «-がる». У своїй семантичній функції він переносить суб'єкта ситуації з першої особи на третю. Морфологічно ж суфікс перетворює прикметник на дієслово. がる /гару/ означає «показувати ознаки», «відчувати», «виглядати, ніби» і додається до основи прикметників ряду «-і». Ця граматична конструкція, у порівнянні з попередньою, нейтралізує експресивний компонент для суб'єкта до слабого вираження, якщо мова не йде про бажання. Однак для мовця вона досі несе в собі оцінний компонент, оскільки він робить висновок про чийсь стан. Наприклад:

娘がアイクリームがほしがってる。/мусуме-га аісу-курііму-га хоші-гатте-іру/ *Моя донька хоче морозива.*

彼は犬が怖がる。/каре-ва іну-га кова-гару/ *Він боїться собак.* Ми робимо висновок, оцінивши ситуацію візуально або з почутого.

Наступна конструкція *なんと*/нанто/, що є офіційним варіантом, який краще використовувати на письмі, та його розмовний відповідний *なんて* /нанте/ несе у собі одне з двох оцінювальних значень: позитивне (як вираз приємного здивування, захоплення, ностальгії) чи негативне (зневага, легкий відтінок обурення). Важливим моментом є те, що якщо останнє слово не є іменником, а речення мають закінчуватися пояснювальним *のだ*, *のだらう*, *ことだらう* і *ことか*. Значення майже однакові, але останні три звучать більш формально. *なんて* може з'являтися в кінці речень безпосередньо перед опущеним предикативом і вказувати на сильне здивування. У цьому типі речень воно працює аналогічно до тематичної частки *は*. Наприклад:

お菓子なんて美味しすぎ! /о-каші нанте оіші-сугі/ *Ну які ж смачні солодоці!*

田中くんなんか宿題を全然出さないけど。/танака-кун нанка шюкудаі-о дзендзен даса-наі-кедо/ *Ох, цей Танака ніколи домашнє завдання не здає.* Наявний відтінок розчарування.

太郎くん、足が速いなんて。/тароу-кун аші-га хая-і нанте/ *Як це, Таро такий швидкий...*

家に帰りは、なんと素晴らしい感じである。/учі-ні каері-ва нанто субараші-і канджі-де-ару/ *Яке ж прекрасне відчуття, коли ти знову вдома.*

1.3.2 Ономатопоетична лексика як засіб вираження експресії

Ономатопоетична лексика як предмет досліджень завжди викликала чималий інтерес серед учених-японістів. Згідно зі звуконаслідувальною теорією, першомова

почала виникати саме завдяки рішенню людини відтворювати звуки навколишнього середовища. «Японська мова володіє великим пластом оноματοпоетичної лексики, яка часто вживається в повсякденному мовленні жителів Японії та в письмовій мові (за деякими даними, вона поступається за кількістю оноματοпоетичної лексики лише корейській мові) і нараховує приблизно від 1200 до 2300 одиниць» (Моріта, 1953). «Ті категорії, які в інших мовах передаються за допомогою словосполучень або опису, у японській мові схильні виражатися шляхом звуконаслідувальних виразів» (Шаповал, 2020, с. 189).

«До звуконаслідування як класу можна віднести слова, у звучанні яких відображено звукові характеристики відтворюваних ними об'єктів. Під час вивчення звуконаслідувальних слів немає підстав наполягати на умовному характері імітації в процесі звуконаслідування, оскільки кожна окрема мова адаптує певні звуки відповідно до своєї фонетичної системи. Тому, маючи одні й ті самі джерела походження, звуконаслідування може бути наділене різними фонетичними формами, що відмінні від інших мов світу» (Дмитрук, 2016, 124).

Отже, за класифікацією О. Кобелянської та Х. Егава, японські оноματοпеї поділяються на:

- 1) 擬声語 /гісеі-го/ «голосо-зображальні слова»
- 2) 擬音語 /гіон-го/ «звуко-зображальні слова»
- 3) 擬態語 /гітай-го/ «дієзображальні слова»
- 4) 擬情語 /гідзьоу-го/ слова, що передають тілесні відчуття тощо.

Розглянемо детальніше оноματοпею японської мови та її окремі види.

«Гітайго класифікують як лексичні одиниці, вимова яких створює образне враження про значення слова» (Шаповал, 2020). Цей тип називають міметичним, тому що він імітує звуки до дій та станів, які наспраді не мають звукового аналога. До них входять зорові оцінні явища, візуальні природні, фізіологічні стани, роботу та ставлення до неї людини, а також слова на позначення властивостей та якостей

предметів. Наприклад, це *сонячне сяйво* *さんさん* /сан-сан/; *місячне сяйво* *こうこう* /коу-коу/; *зоряне сяйво* та *блискучі поверхні* *きらきら* /кіра-кіра/; *роздратування* *いらいら* /іра-іра/; *нерівність поверхні* *てこぼこ* /теко-боко/; *відчуття прохолоди* *ひんやり* /хін'ярі/.

Клас гіонго нараховує менше одиниць, аніж гітайго. Як і звуконаслідування в будь-якій мові, гіонго мають достатньо прозору структуру та зрозумілу вмотивованість. А подібно до попереднього класу, у реченнях вони функціонують відповідно з правилами функціонування прислівників. Найчастіше вони імітують звуки природи й неживих предметів, тобто більшість звуків, що не продукуються голосом. Наприклад: звук *грому* *ごろごろ* /горо-горо/; *стукання* *かたかた* /ката-ката/; *грюкання* *どんどん* /дон-дон/; звук *вогкості* *じめじめ* /джіме-джіме/; звук *хлопання тканини на вітру* *ぱたぱた* /пата-пата/; звук *тупання під час бігу* *たたたた* /та-та-та-та/ тощо.

Наступний тип ономатопей, гісейго, існує в більшості мов, а отже, мотивація його є простою та зрозумілою. Він налічує звуки, продуковані голосами людей та тварин, як-от *нявчання kota* *にやにや* /ня-ня/; *гавкіт собаки* *わんわん* /ван-ван/; *хрюкання свині* *ぶうぶう* /буу-буу/; *крик півня* *コケコツコ* /кон-ке-ко-кко/; *тявкання лисиці* *コンコン* /кон-кон/; *ридання* *ごろごろ* /горо-горо/; *ясний сміх* *あはは* /аха-ха/; *скаржитися, «бухтіти»* *ぶつぶつ* /буцу-буцу/.

І наостанок, гіджьоуго – це клас ономатопей, що виражає емоції, міміку, настрої та внутрішній стан людини. Не зважаючи на те, що їх значенням рідко існують реальні звукові відповідники, японці послуговуються звукосимволізмом голосних, щоб в точності передати почуття на словах. Прикладом слугують такі вирази, як: *відчуття гострого болю* *ずきずき* /дзукі-дзукі/; *штиль, спокій* *おめおめ* /о-ме-

оме/; *втрата дару мовлення від шоку* おたおた /ота-ота/; *неприємне відчуття стурбованості* ぞう /дзо'/; *зачарований погляд* うっとり/утторі/ (Putri, 2020).

Ономатопея є мовленнєвим інструментом, широко використовуваним в усіх функціональних стилях мови, оскільки вона додає поетичності, образності та лаконічності, а отже є в багатьох аспектах унікальним засобом вираження експресії.

Висновки до розділу I

У даному розділі ми розглянули теоретичні засади з теми експресивної лексики японської мови та визначили співвідношення між поняттями *експресивність*, *експресія*, *еспресема*. Ми виявили, що експресивність притаманна усім одиницям мовних рівнів та стилів, а також розглянули засоби її вираження.

Наступним кроком нами було розглянуто експресивну лексику японської мови на основі вже відомих класифікацій, а також запропоновано дві власні, призначені суто для досліджуваної східної мови.

Задля детальнішого розкриття теми експресивності, були розглянуті не лише суто лексичні одиниці, а й узяті до уваги інтерджекції, що являють собою вставні слова під час висловлювання співбесідника; спеціальні емоційно-підсилювальні вирази, сталі у японській мові; онорифікатори як засоби підсилення ввічливого, шанобливого відтінку; різні типи ономапоєї; і, наостанок, використання різних синтаксичних прийомів як засобу додаткової експресивності у японській мові.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ЯПОНСЬКОЇ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ

2.1. Функціонування експресивно забарвленої лексики в японській мові

За Б. Кроче, основна функція мови – експресивність. Не зважаючи на те, що найважливішою функцією експресивності в мові на перший погляд здається підкреслення виражених емоцій, це не зовсім так. Експресія є широкофункціональною особливістю будь-якої мови, і її провідні завдання полягають у акцентуванні виразності мовлення, всебічному збагаченні мови різноманітними новотворами, такими як неологізми авторів художньої літератури чи жаргонізми, уможливленні унікальності та різнобарвності мовлення певної особистості, відтворенні діалектних особливостей та забезпечення їх збереженні у мовному спадку, інтенсифікації висловлювань тощо.

Щоб довести результативність функціонування експресивно забарвленої лексики у конкретно японській мові, розглянемо цей пласт мови зі стилістичного погляду. Перш за все, у стилістично-функціональному плані експресивна лексика є стилістично забарвленою. Це здебільшого лексика обмежених сфер вжитку із виразними експресивно-оцінними значенневими відтінками, доволі специфічним або, навпаки, широким значенневим тлом. Загалом цей пласт мови містить: безпосередньо експресивно забарвлену лексику (діалектизми, жаргонізми, вульгаризми, інший сленг); професіоналізми; розмовну лексику; книжну лексику; хоч наукові та офіційно-ділові сфери є стилістично забарвленими, вони несуть у собі експресивність лише частково і ситуативно, тому надалі вони не враховуватимуться, проте їх варто мати на увазі.

Отже, найбільш експресивно багатим функціональним стилем японської мови є розмовний. Він являє собою усне міжособистісне спілкування і характеризується невимушеністю, нерегламентованістю (у випадку неформального спілкування),

суб'єктивністю, непрогнозованістю (Городенська, 2015). У розмовному стилі припускається допущення помилок та ігнорування правил мови на користь швидкого та ефективного донесення інформації. Основними мовними засобами, відповідно, є емоційно-експресивна лексика та оціночні афікси, фразеологізми, утворені розмовні варіанти словникової лексики, прості речення, інтонаційний вплив. До слів розмовного стилю належать: *めっちゃ* /мечтя/ *дуже, надзвичайно* (наприклад, *めっちゃかわいい* *дуже мила*); *わりい* /вару-і/ *погано, не в порядку* (наприклад, *おなかわりい* *погано почуватися*); *めんどくさい* /мендокуса-і/ *нудно, завдає труднощів* (наприклад, *仕事めんどくさい* *робота нудна*); *ちょっとまって* /чьотто матте/ *зачекай-но трохи*; *なんか* /нанка/ *щось, якість* (наприклад, *なんかいい映画知ってる?* *Ти знаєш якийсь хороший фільм?*); *うまい* /ума-і/ *смачно, вміло* (наприклад, *この料理うまい!* *Ця страва смачна!*); *ごめん* /гомен/ *вибачай*; *なるほど* /нару-ходо/ *розумію або отже*. Для розмовного стилю також притаманні «ковтання» закінчень прикметників та редукція звуків у дієслівних формах: *しておく* /шіте-оку/ – *しとく* /шітоку/; *うるさい* /уруса-і/ – *うるせ* /урусе/. І так як експресивно забарвлена лексика здійснює вплив на інтонацію, як і інтонація впливає на емоційну забарвленість, то розмовний стиль також характеризується вживанням інтонаційних часток. Це звукові частки, які можуть використовуватися для вираження емоцій або інтенсивності. Наприклад, звукова частка *ね* /не/ вживається для виразу зацікавлення або запитання, *よ* /йо/ – для підсилення висловлювання, а *さ* /са/ – для вираження здивування або обурення.

Художній, або книжний стиль – це найбільший за функціональністю і словниковим складом стиль, який фактично є синтезом усіх вищезгаданих, адже задля досягнення переконливості письменники мають поєднувати всі аспекти життя в історії. Книжний стиль найбільш поширений у різних творчих галузях, і його основні

функції – естетична та збагачуюча (Городенська, 2015), оскільки твори мають формувати світогляд, ідеї та смаки. Найхарактернішою ознакою книжного стилю є експресивна образність, естетика й різноманітність мовлення, репрезентація різних мовленнєвих ситуацій та мовців, інтенсивність вираження. Збереження певного стилю протягом одного твору чи його значної частини, однак, не зобов'язує авторів дотримуватися певних правил щодо його вибору, звуження чи розширення. Для японської мови, що відома синонімічним багатством, притаманне повне розмежування між книжною та розмовною лексикою, і, на відміну від останньої, книжна містить більше слів пласту канго та майже не містить гайрайго. Приклади книжної лексики: 直ぐな /сугу-на/ *прямолинійний*; 参る /маі-ру/ *відходити в інший світ*; 面 /мен/ *обличчя*; 悪道 /акудоу/ *грішний шлях*; 危うい /аяу-і/ *небезпечний*; 案 /ан/ *стіл*; 暗期 /анкі/ *темний період доби*; 一家言 /іккаген/ *особистий погляд*. Як ми бачимо, наведені приклади повністю відрізняються від своїх розмовних синонімів.

Спеціальна, вужча за вжитком лексика є експресивно забарвленою, оскільки вона завжди передає певні асоціації реципієнту мовлення. Це, зокрема, професіоналізми – терміни та назви різних актів та знарядь праці, матеріалів, процесів виробництва на основі певної професії (Пономарів, Різун, Шевченко, 2008). У японській мові цьому терміну відповідає 専門語 /сенмонго/.

Діалектизми – це характерні слова та вирази для певного територіального або соціально зумовленого діалекту. Японській мові притаманні різноманітні регіональні варіанти мови – діалекти регіонів Кансай, Тохоку, Кюсю. Приклади діалектичної лексики: 食らう /кура-у/ використовується в діалекті Осаки, *їсти* (стандартна японська: 食べる); んだろ /н'даро/ використовується в діалекті Токіо (скорочена форма фрази "のだろう", що вказує на припущення або обґрунтування); めんどい /мендо-і/ використовується в діалекті Кансай, означає *незручний* або *завдає труднощів* (стандартна японська: 面倒くさい). ほんま /хонма/ використовується в діалекті Кансай,

означає *справді, дійсно* (стандартна японська: 本当に); じゃん /джян/ використовується в діалекті Токіо (скорочена форма питальної частини "じゃないか", що вказує на риторичне запитання або висловлює підтримку); どない/дона-і/ використовується в діалекті Кансай, означає *як* (стандартна японська: どう); めっちゃ /меччя/ використовується в діалекті Осаки, означає *дуже, надзвичайно* (стандартна японська: とても).

Жаргонізми являють собою соціолект, що характеризується специфічною лексикою та вимовою, поширеною у певній корпоративній групі, як-от музиканти, студенти, бізнесмени, злочинці, спортсмени тощо. Жаргонізми порушують загальноприйняті мовні нормативи (Пономарів, Різун, Шевченко, 2008), і в той же час полегшують взаєморозуміння, комунікацію та пошуки її учасників, збагачують та розвивають мову новотворами, послуговуючись усім потенціалом мови як зручного інструмента. Відповідник цьому терміну у японській – ジャーゴン /джагон/. Наведемо кілька цікавих прикладів жаргонної експресивно забарвленої лексики: グズる /гудзу-ру/ *бути лінивим, неактивним*; モテる/моте-ру/ *бути популярним серед протилежної статі*; ダサい /даса-і/ *вульгарний термін для опису того, що є непопулярним, нестильним або немодним*; マジで? /маджі-де/ *вираз здивування, який означає Справді?*; キモい /кімоі/ *вульгарний вираз, що означає щось відразливе, огидне*; イケメン /ікемен/ *вираз для опису привабливого чоловіка*.

Сленг тісно переплітається із терміном жаргон, оскільки ці поняття є дуже спорідненими. Однак словникові рамки сленгу ще більш розмиті і більше не мають прив'язки до певної соціальної групи. Його більше пов'язують із новітніми трендами, молодіжними течіями та впливом корпорацій на життя людей. Популярність та стійкість сленгових виразів є більш швидкоплинною, аніж жаргонізмів – мова про

лічені роки, коли слово починає втрачати свою актуальність. Японська мова, як і будь-яка мова сьогодення, у сленговому резерві містить переважно новітні неологізми. Терміну «сленг» відповідає японське слово スラング /сурангу/. Сленгу притаманна дифузія різних пластів мови, аббревіація, каламбурність: リア充 /ріа-рю/ *реаліст* (позитивна конотація); アップする /аппу-суру/ *завантажити пост у соцмережі*; ググる /гугу-ру/ *загуглити, довідатися інформацію*; KY – аббревіація для 空気読めない /кууки-йоменаі/ *людина, що не вміє зчитувати настрій*; WWW – текстове позначення сміху (читається як 笑う/варау/) (Міяке, 2007).

2.2 Методи та труднощі перекладу японської експресивної лексики

У даному підрозділі ми окреслимо основні труднощі, що виникають під час інтерпретації та перекладу експресем японської мови українською та спробуємо віднайти методи подолання цих проблем. Спершу варто зазначити, що досвід становлення українського та японського народів та їх мов суттєво різняться, зважаючи на географічні, політичні, економічні, екологічні умови, що мало переплітаються в ідентичності, а тому і культурний ґрунт та ментальність наведених народів не дозволяють перекладачеві здійснювати прямий двосторонній переклад, но вносячи змін у лексичний склад тексту задля збереження значення (Шепельська, 2016). Наприклад, під час перекладу фразеологізму 犬猿の仲 /кен-ен-но нака/ *компанія мавпи з собакою*, як елементу підсилення інтриги міжособистісних взаємодій, ми отримаємо *жити, мов кішка з собакою*, оскільки, з огляду на фауну, українському розумові буде простіше осягнути аналогічний фразеологізм.

Іншим викликом для перекладача може бути граматична специфіка японської мови, у зв'язку з різним походженням мов та умовами їх розвитку. Інколи цілі речення вимагатимуть переосмислення та реструктуризації, на цьому етапі виникає проблема

виявлення конструкцій, що відповідають за додаткове експресивно забарвлене значення. Щоб подолати цю проблему, необхідно виявити три ключових моменти: 1) тему речення; 2) присудок та його синтаксичну форму та функцію у даному реченні; 3) основні рівноправні частини та залежні від них, коли мова йде про складне речення. Японській письмовій мові притаманна ускладненість речень, порівняно з українською, у зв'язку з чим немає потреби зберігати ту ж структуру речень при інтерпретації тексту; розбивати їх на менші частини – звичайна практика для досвідченого перекладача.

Японська мова містить багато специфічної лексики, присвяченої темі ввічливості та мовного етикету, а також контекстуальних ситуацій, яким важко знайти іншомовні відповідники. Експресивні вирази на позначення відносин між співрозмовниками може вимагати додаткових пояснень та потребує обов'язкового врахування соціокультурного контексту.

Отже, зважаючи на вищенаведені труднощі перекладу, можна застосувати наступні методи подолання перекладацьких проблем, націлених на досягнення кращого сприйняття перекладу:

- описовий метод явища;
- пошук відповідного явища у культурному бекграунді носія мови, на яку перекладають;
- метод роздроблення та реструктуризації іншомовних речень та конструкцій.

Висновки до розділу II

Наше основне завдання у другому розділі полягало у виявленні функцій експресивної лексики в японській мові. Щоб дослідити їх ретельніше, було прийнято рішення розглянути кожен функціональний стиль лексики, аби відслідкувати вплив експресивності на комунікацію. Нами було успішно визначено основні функції експресем, серед яких: емоційне забарвлення, виразність мовлення, збагачення лексичного складу мови різноманітними новотворами, уможливлення унікальності та різнобарвності мовлення певної особистості, відтворення діалектних особливостей та забезпечення їх збереження у мовному спадку, а також інтенсифікація висловлювань.

Врешті решт, ми розглянули тему з перекладацької точки зору та окреслили головні труднощі, що виникають при перекладі відповідного шару лексики, а саме: проблема інтерпретації певних явищ, різниця у соціокультурному, історичному, географічному та іншому тлі, складнощі у збереженні первинних граматичних конструкцій. Було визначено, що найкращими перекладацькими методами у даних випадках послуговують описовий, пошук аналогії та реструктуризація тексту.

ВИСНОВКИ

Отже, ми дізналися, що експресивну функцію виконує пласт лексики, яка використовується для вираження почуттів, емоцій, настрою та інших суб'єктивних станів. Її призначення – надавати мові інтенсивності, виразності, емоційного забарвлення. Використання експресивної лексики допомагає мовцям доносити власні почуття та оцінку сказаного до аудиторії.

Згідно з метою дослідження теми та основними завданнями, поставленими на її досягнення, окресленими у Вступі, нами був сформульований ряд висновків, що з'ясовують результати дослідження:

1. Встановлені ключові моменти щодо теоретичних засад з приводу експресивної лексики як стилістичної підсистеми в загальному плані та в японській лінгвістиці. Визначена проблематика прошарку експресивної лексики. Сформульована проблема класифікації експресем та її типи. Запропоновані нові підходи до класифікації.

2. Було знайдене чітке визначення експресивної лексики в японській лінгвістиці та її характерні риси; окреслене розмежування понять експресивність, експресія, експресема.

3. Нами були ретельно досліджені засоби вираження експресії в японській мові на рівні усіх частин мови та відносно її категорій ввічливості. Розглянуті детальніше номінативні лексичні одиниці, вигуки, вставні слова та вирази, сталі експресивні конструкції, онорифікатори, деякі фразеологічні одиниці та граматичні конструкції в контексті експресивності.

4. Ми з'ясували та перелічили основні труднощі, що виникають під час перекладу досліджуваних одиниць мови, а також встановили робочі методи та прийомів подолання цих проблем заради адекватного перекладу експресивної лексики з японської мови.

5. Нами був проведений аналіз особливостей функціонування експресивної лексики в японській мові та проведенні емотивних паралелей японської та української мов. Розглянувши різні функціональні стилі як базу для дослідження експресивної

лексики, ми зазначили, що вона виконує не лише функцію виразності, а й збагачує словниковий фонд японської мови.

Заради успішного завершення дослідження та виведення чітких результатів ми скористалися відповідними методами, зазначеному у плані роботи. Вони були застосовані в ході роботи наступним чином:

- аналіз та відбір літератури з теми сприяв критичному відбору найдоцільніших джерел з наданої та теми споріднених, якими ми послуговувалися протягом усього дослідження;
- у зв'язку з прогалинами у японському мовознавстві, ми ефективно застосували метод аналогії, зокрема, щоб описати класифікацію експресивних одиниць японської мови на підставі спільних тенденцій з іншими мовами;
- провели спроби власної класифікації та структуризації експресивної лексики;
- за допомогою порівняльно-зіставного методу нами були описані кілька спільних та відмінних риси експресивних одиниць японської та української мов;
- за допомогою семантичного аналізу ми підібрали доцільні приклади експресивних одиниць у вищерозглянутих сферах.

要約

トウルチェンコ エレオラ：「日本語における表現語彙の機能の特異性」

語彙表現の研究は、社会学、文学研究、哲学、社会言語学など、多くの科学の観点から専門家によって実現である。

この論文は、文体と日本研究の主題として、日本語の表現的な言葉を調査である。

ピックの研究目的と、その達成のために設定された主なタスクに従い、序文で概説したように、研究の結果を明確にするいくつかの結論を策定であった。

1. 文体サブシステムとしての表現語彙全般および日本語学における理論的基礎に関する要点が確立である。表現力豊かな語彙の階層化の問題が定義である。明示的な分類とそのタイプの定式化された問題。分類への新しいアプローチが提案である。
2. 日本語学における表現語彙の明確な定義とその特徴を明らかであった。
3. 私たちは、日本語の表現手段をすべての品詞のレベルで、丁寧さのカテゴリーと比較し徹底的に調査である。主格の語彙単位、感嘆符、間投詞と表現、一定の表現構造、敬語、いくつかの表現単位、および表現力の文脈における文法構造が、より詳細に検討である。
4. 学習であった言語単位の翻訳中に発生する主な問題点と、日本語から表現力豊かな語彙を適切に翻訳するために、これらの問題を克服するための確立された作業方法と技術を見つけてリストである。
5. 日本語における表現語彙の機能の特徴の分析を行い、日本語とウクライナ語の間で感情的な類似点を調査であった。表現語彙の研究の基礎としてさまざまな機能スタイルを検

討した結果、表現力の機能を実行するだけでなく、日本語の語彙を豊かにすることにも注目であった。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Помирча С. В. (2019) Експресивна лексика як особливе та специфічне явище української літературної мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*, 7(75), 129–131.
2. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. (2012) *Сучасна японська літературна мова: Теоретичний курс*, Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго
3. Коломієць І. (2019) *Стилістика української мови (Теоритичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення)* Умань: Ум. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини
4. Ангерчік Є.Д. (2012) Експресивно забарвлена лексика як елемент розмовно-побутового стилю в українсько-англійському перекладі. *Наукові записки КНУ ім. Т. Шевченка. Серія «Філологічна»*, 25, 5-7
5. Jespersen O. (1960) *Expressive Language: Style in Language*, Cambridge
6. Дідук-Ступ'як Г., Головата Г. (2019) Стильова параметризація засобів емотивності. *Наукові записки ТНПУ. Серія: Мовознавство*, 1(31), 38-45
7. *Glossary: Simple Linguistics Terms and Cross-Reference* (2017). Retrieved from <https://japanese.meta.stackexchange.com/questions/352/glossary-simple-linguistics-terms-and-cross-reference>
8. Caluianu D. *Emotion scripts and the grammar of emotions in Japanese*. Retrieved from https://www.academia.edu/6313215/Emotion_scripts_and_the_grammar_of_emotions_in_Japanese
9. *JLPT N4 Grammar: させる (saseru) Causative Form Meaning*. Retrieved from <https://jlptsensei.com/learn-japanese-grammar/%E3%81%95%E3%81%9B%E3%82%8B-saseru-causative-form-meaning/>
10. *N4 Grammar: がる・がっている (garu/gatteiru)* Retrieved from <https://jlptsensei.com/learn-japanese-grammar/%E3%81%8C%E3%82%8B->

garu-%E3%81%8C%E3%81%A3%E3%81%A6%E3%81%84%E3%82%8B-gatteiru-meaning/

11. *Japanese Interjection and Emotional Expressions* (2017) Retrived from:
<https://www.wasabi-jpn.com/japanese-grammar/part-of-speech/japanese-interjection-and-emotional-expressions/>
12. Morita M. (1953) *Kokugo to kokubungaku*, Токуо
13. Дмитрук В., Дмитрук А. (2016) Особливості вживання ономапопей у японських текстах рекламного характеру. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 5, 123-128
14. Шаповал О. (2020) *Міметична лексика японської мови*. Відновлено з https://www.researchgate.net/publication/351993685_Mimeticna_leksika_aponskoi_moviJapanese_mimetics
15. *Цікаві японські ономапопеї* (2018) Відновлено з <https://www.nihonbu.club/2018/03/24/onomatopoeia/>
16. Баюн К.Й. (2015) Експресивність як мовна та мовленнєва категорія. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», Серія «Філологічна»*, 53, 25-28
17. Загнітко А. (2012) *Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни*. (Т. 1-4) Донецьк: ДонНУ
18. Городенська К.Г. (2015) *Склад української лексики зі стилістичного погляду*. Відновлено з <https://studfile.net/preview/3904159/page:23/>
19. Пономарів О.Д., Різун В.В., Шевченко Л.Ю. (Ред.). (2008) *Сучасна українська мова*. Київ: Либідь
20. Kazuko Miyake. (2007) How Young Japanese Express Their Emotions Visually in Mobile Phone Messages: A Sociolinguistic Analysis. *Japanese Studies*, (27)1, 53-72
21. Amandastia Putri. Emotional Onomatopoeia in Japanese Animation Series. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 509, 35-41
22. Шепельська І.Ю. (2016) Проблеми перекладу неологізмів та запозичень в офіційно-діловому стилі японського мовлення. *Сходознавство*, 73-74, 202-211